

ابعاد هفت‌گانه فعالیت امام حسن عسکری (ع)

در هشتم ربیع الاول آفتاب امامت غروب می‌کرد، زیرا خداوند این گونه مقدر کرده بود ...

در هشتم ربیع الاول آفتاب امامت غروب می‌کرد، زیرا خداوند این گونه مقدر کرده بود که این آفتاب از پس پرده غیبت صغرا و سپس غیبت کبرا پرتو افشانی کند. از این رو امام حسن عسکری (ع) بر دو بینش بسیار مهم تأکید کردند؛ ابتدا، تأکید بر شناخت غیبت و گرفتن بیعت برای ولی الله اعظم امام منتظر (عج)، دوم، تحکیم شالوده‌های مرجعیت دینی.

به گزارش ایسنا، آفتاب روز هشتم ربیع‌الاول در حال طلوع بود که آفتابی پرفروغ از دیگر سو غروب می‌کرد. یازدهمین پیشوای آسمانی «حضرت امام حسن عسکری (ع)» شمع وجودش پس از ۲۸ سال پرتوافشانی و تبلیغ دین بزرگوارشان به خاموشی می‌گرایید و این روز، روز آغاز امامت خورشید عالم‌تاب مهدوی است.

ابومحمد، حسن بن علی العسکری معروف به حسن عسکری، معصوم سیزدهم و امام یازدهم شیعیان، که نزد شیعیان به امام حسن عسکری معروف است. طبق روایات متواتر در روز جمعه، هشتم ماه ربیع‌الثانی سال ۲۳۲ ق در شهر مدینه در حالی که هنوز ۲۰ بهار از عمر شریف امام هادی علیه‌السلام نگذشته بود، متولد شدند. مادر این امام بزرگوار "حدیثه" نام داشت. شیعیان وی را با پدرش (امام علی النقی (ع))، امامین عسکریین می‌خوانند، زیرا در شهر نظامی سامراء (عسکر)، زیر نظر خلفای عباسی بودند.

امام حسن عسکری (ع) بیش از ۲۹ سال عمر نکرد، ولی در مدت شش سال امامت بر حق و الهی خود آثار مهمی از تفسیر قرآن و نشر احکام و بیان مسائل فقهی و جهت دادن به حرکت انقلابی شیعیانی که از راه‌های دور برای کسب فیض به محضر امام (ع) می‌رسیدند بر جای گذاشتند.

در زمان امام یازدهم تعلیمات عالی قرآنی و نشر احکام الهی و مناظرات کلامی، جنبش علمی خاصی را تجدید کرد، و فرهنگ شیعی - که تا آن زمان شناخته شده بود - در رشته‌های دیگر نیز مانند فلسفه و کلام باعث ظهور مردان بزرگی چون یعقوب بن اسحاق کندی، که خود معاصر امام حسن عسکری (ع) بود و تحت تعلیمات آن امام، گردید. اگر چه امام حسن عسکری علیه السلام شدیدا از طرف دستگاه خلافت عباسی تحت نظر و محدودیت شدید قرار داشت لکن آن حضرت بُعد علمی از آیین اسلام و اشکال‌ها و شبهات مخالفان و تعیین اندیشه صحیح اسلامی و تربیت شاگردان لحظه‌ای فرو گذار نکردند. یکی از فعالیت‌های امام حسن عسکری (ع)، آماده سازی مردم برای پذیرش غیبت امام زمان (عج) بود؛ از این رو ایشان، کمتر با مردم تماس می‌گرفت و جز نواب و یاران خاص خود، کسی را به حضور نمی‌پذیرفت و فقط به واسطه آنان مشکلات دینی مردم را حل می‌کرد.

امام عسکری (ع) با عمل به چنین شیوه‌ای قصد داشت زمینه غیبت فرزندش امام مهدی (عج) را آماده کند و مردم را به دوری امام عادت دهد به گونه‌ای که غیبت امام زمان (عج) برای آنان غیرمعمول و ناآشنا نباشد.

ابعاد هفت‌گانه فعالیت امام عسکری (ع)

امام عسکری (ع)، با وجود همه این فشارها، کنترل‌ها و مراقبت‌های بی وقفه حکومت عباسی، یک سلسله فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی و علمی در جهت حفظ اسلام و مبارزه با افکار ضد اسلامی انجام می‌داد که می‌توان آنها را بدین گونه خلاصه کرد:

۱- کوشش‌های علمی در دفاع از آیین اسلام و رد اشکال‌ها و شبهات مخالفان و نیز تبیین اندیشه صحیح اسلامی.

۲- ایجاد شبکه ارتباطی با شیعیان مناطق مختلف از طریق نمایندگان و اعزام پیک‌ها و ارسال پیام‌ها.

۳- فعالیت‌های سری سیاسی برغم تمامی کنترل‌ها و مراقبت‌های حکومت عباسی.

۴- حمایت و پشتیبانی مالی از شیعیان، به ویژه یاران خاص خود.

۵- تقویت و توجیه سیاسی رجال و عناصر مهم شیعه در برابر مشکلات.

۶- استفاده گسترده از آگاهی غیبی برای جلب منکران امامت و دلگرمی شیعیان.

۷- آماده سازی شیعیان برای دوران غیبت فرزند خود امام دوازدهم.

ویژگی شیعه از دیدگاه امام حسن عسکری (ع)

از دیدگاه امام یازدهم هر کس که بنام شیعه خوانده شود ولی اوصاف و ویژگی‌های یک شیعه حقیقی و واقعی را دارا نباشد، شیعه شمرده نمی‌شود. شیعه واقعی کسانی هستند که همچون رهبران دینی خویش در نهضت خدمت رسانی به مردم و برادران دینی خویش فعال و کوشا باشند و به دستورات و نواهی الهی پایبند باشند چنان که حضرت عسکری (ع) در کلام زیبا و دلنشین خود درباره تعریف شیعه می‌فرمایند: پیروان و شیعیان علی (ع) کسانی هستند که برادران (دینی) خود را بر خویش مقدم می‌دارند گرچه خودشان نیازمند باشند و شیعیان علی (ع) کسانی هستند که از آن‌چه خداوند نهی کرده دوری می‌کنند و به آنچه امر نموده عمل می‌کنند و آنان در تکریم و احترام برادران مؤمن خود به علی (ع) اقتدا می‌کنند.

و در جای دیگر ایشان درباره نشانه‌های شیعیان فرمودند: نشانه‌های مؤمنان (شیعیان) پنج چیز است: خواندن پنجاه و یک رکعت نماز در هر روز (۱۷ رکعت واجب و ۳۴ رکعت نافله)، زیارت اربعین امام حسین (ع)، داشتن انگشترعقیق در دست راست، ساییدن پیشانی به خاک و بلند خواندن بسم الله الرحمن الرحیم (در نمازها).

آخرین وصیت امام حسن عسکری(ع) :

آفتاب امامت غروب می‌کرد، زیرا خداوند این گونه مقدر کرده بود که این آفتاب از پس پرده غیبت صغرا و سپس غیبت کبرا پرتو افشانی کند. از این رو امام حسن عسکری(ع) بر دو بینش بسیار مهم تأکید کردند: نخست: تأکید بر شناخت غیبت و گرفتن بیعت برای ولی الله اعظم امام منتظر(عج). دوم: تحکیم شالوده‌های مرجعیت دینی.

احادیثی گهربار از حضرت:

- * عبادت کردن به زیادی روزه و نماز نیست، بلکه [حقیقت] عبادت، زیاد در کار خدا اندیشیدن است.
- * از جمله تواضع و فروتنی، سلام کردن بر هر کسی است که بر او می‌گذری، و نشستن در پایین مجلس است.
- * از بلاهای کمرشکن، همسایه ای است که اگر کردار خوبی را بیند نهانش سازد و اگر کردار بدی را بیند آشکارش نماید.
- * خشم و غضب، کلید هر گونه شرّ و بدی است.
- * کینه توز، ناآرامترین مردمان است.